VERSLAG VAN DE VERGADERING VAN DE COMMISSIE VAN ADVIES VOOR HET PLAN SCHUMAN, GEHOUDEN OP 30 JANUARI 1951 OP HET MINISTERIE VAN ECONOMISCHE ZAKEN.

Aanwezig de heren:

Mr. P.A. Blaisse, voorzitter
Mr. A. van Kleffens
Drs. J. Boekstal
Dr. Ch.L.H. Truijen
Dr. E.L. Kramer
Drs. A.A.J. Smeulders
A.H. Spaan
W.J. van de Moosdijk
Mr. H.L. Fagel
F.G. van Leeuwen
E.P. Wellenstein
Ir. A.H. Ingenhousz) vanaf 12.15 uur
Drs. P.L. Justman Jacob)
Ir. P.A.A. Wirtz) vanaf 10.45 uur
H.H. Wemmers)
F.P. Fuykschot
Drs. P. Bogaers
F.S. Dohmen
I. Baart
Mr. H.Ph. de Kanter
Mr. M. Heinsius
Dr. M. Weisglas
Drs. Th.C. Hijzen
G.A. Beerman

De voorzitter opent de vergadering met een overzicht van de stand van zaken in Parijs. De tekst van het verdrag is zo goed als gereed; de redactiecommissie legt hieraan de laatste hand. De volgende punten staan thans nog open en moeten nog worden besproken:

1. De nieuwe redactie van het prijzenartikel (artikel 56).
2. De conventies en de dekartellisatie (artikel 60 en 61).
3. De handelspolitieke bepalingen (met name artikel 68).
4. Het Ontwerp-Verdrag voor de overgangsperiode.

Het prijzenartikel zal spreker 's-middags met de vertegenwoordigers van de Hoogovens bespreken. Aangaande de conventies en de dekartellisatie zijn in Parijs geen

Min Fin BBV 1262 Plan Schuman II
AKA, Min 2, Bep. 563

© NA, 2.05.117, Buitenlandse Zaken, blok 1, 1945-1954 (Nationaal Archief, Den Haag) inv.nr. 18601
http://resources.huygens.knaw.nl/europeseintegratie/doc/G00700

vorderingen gemaakt, doch wel bij de onderhandelingen in Bonn. De Duitsers zouden thans bereid zijn in de overgangsperiode de geleidelijke opheffing van het Centrale Verkoopkantoor in 5 jaar ter hand te nemen. Er zijn nog geen teksten beschikbaar.

Wat betreft de handelspolitieke aangelegenheden (artikel 65 - 69) is men in Parijs gereed. Behoudens goedkeuring door de R.E.A. is thans een oplossing gevonden voor de definitieve periode. Het gaat alleen nog om artikel 68 en wel met name het daarin onder 2º genoemde geval. Dit heeft voornamelijk betrekking op practijken van landen als b.v. Polen. Volgens het bestaande voorstel is eenstemmigheid thans niet meer nodig, wanneer duidelijk practijken toegepast worden, welke een gevolg zijn van door de staat beinvloede monopolistische posities.

De heer Truijen zou naar aanleiding van artikel 68 gaarne vernemen, wat het begrip "préjudice sérieux", vermeld in lid 3, inhoudt. Bestaat over de inhoud van dit begrip voldoende overeenstemming? De heer Blaisse deelt mede, dat dit een begrip is uit het Havana-Charter en het G.A.T.T., hetwelk de heer Boekstal nog aanvult door erop te wijzen, dat dergelijke begrippen pas worden geïnterpreteerd, wanneer een bepaald geval zich voordoet. De voorzitter zal doen onderzoeken, of dit begrip bij de behandeling van moeilijkheden onder artikel XIX van het G.A.T.T. reeds enige inhoud heeft gekregen.

De heer Bogaers merkt bij lid 2 van artikel 68 op, dat de omschrijving "contraires aux dispositions" zeer ruim is. De voorzitter wijst echter op het voorafgaande "exclusivement imputable", welke bepaling zo beperkt is, dat volgens de Fransen dit nooit toegepast zal worden.

Vervolgens deelt de voorzitter mede, dat overwogen wordt een alinea aan artikel 76 toe te voegen, inhoudende een voorziening voor het geval de E.B.U. zou ophouden te bestaan. De deelnemende landen zijn dan verplicht "de

prendre toutes mesures utiles", om toch een vrij verkeer in de gemeenschap te verzekeren bij transfer-moeilijkheden.

De heer Fagel merkt op, dat de systematiek van het gehele Verdrag niet erg goed is. Hij zou deze, indien mogelijk, gaarne veranderd zien, zonder nochtans de inhoud te wijzigen. De voorzitter deelt mede, dat dit niet meer mogelijk zal zijn.

De heer van Kleffens meent, dat het nieuwe Verdrag eigenlijk niet volledig is, zonder een regeling van de sancties op de naleving van de verplichtingen. Hij informeert, hoe het hiermede staat. De voorzitter deelt mede, dat dit punt juist vanmiddag in de redactiecommissie zal worden behandeld. Hij is het met de vorige spreker eens, dat dit punt nog goed onder de ogen moet worden gezien.

Vervolgens brengt de voorzitter de Ontwerp-Conventie voor de overgangsperiode in bespreking. Spreker verzoekt, na een korte uiteenzetting, de opmerkingen van de commissieleden bij de afzonderlijke paragrafen.

De heer Fagel merkt op, dat § 2, derde lid, tweede alinea, al te ruim geredigeerd is. De voorgestelde redactie vormt een gevaarlijke uitbreiding vergeleken bij de notificatieplicht, welke in het Verdrag is opgenomen, daar men ook aangifte moet doen van nog niet tot uitvoering gebrachte plannen. In het Verdrag voor de definitieve periode behoeven alleen aangegeven te worden de plannen voor investeringen (artikel 54) en de voornemens betreffende handelsovereenkomsten (artikel 69). Hij stelt voor in de laatste regel van de tweede alinea na het woord "donne" in te voegen "une telle". De voorzitter zegt toe te zullen nagaan, of in het Verdrag voor de definitieve periode ook een dergelijke ruime notificatieplicht van plannen is opgenomen. Verder is hij genegen, naar aanleiding van een opmerking van de vorige spreker het woord "collectives" in lid 4, blz. 4, vijfde regel, te schrappen teneinde de betrokken

paragraaf op alle soorten arbeidsovereenkomsten te doen slaan.

De heren Wirtz en Wemmers, die zojuist binnengekomen zijn, delen mede, dat zij de stukken niet hebben kunnen bestuderen. Hun zwijgen dient derhalve niet te worden beschouwd als een stilzwijgende instemming.

De heer Truijen wijst vervolgens op de redactie van de tweede alinea van lid 5 van § 2, welke hem onbegrijpelijk voorkomt. De heer de Kanter maakt bezwaar tegen de overdreven ver doorgevoerde uitwerking in dit artikel van studies over prijzen en kosten. De heer Wirtz merkt nog op, dat vraag en aanbod de markt bepalen en niet de H.A., anders krijgt men een super-dirigisme. De heer Truijen stelt voor, dat dit onderwerp minder perfectionistisch gesteld zal worden. De voorzitter zegt toe de mogelijkheid hiervan te zullen nagaan.

De heren de Kanter en Bogaers wijzen bij § 4 op de tweede alinea. Hier ontbreken in de opsomming de verbruikers. De voorzitter wijst erop, dat in de overeenkomstige alinea van artikel 18 van het Verdrag voor de definitieve periode ook de verbruikers niet vermeld zijn.

De heer Truijen merkt bij §§ 8 en 9 op, dat hier weer het schroot is opgenomen, terwijl nog niet bepaald is, wat hiermede zal gebeuren. De heer Blaisse zegt toe hierop opmerkzaam te zullen blijven. Vervolgens merkt de heer Truijen nog op, dat het eerste lid van § 9 niet verwijst naar de Nederlandse prijsegalisatie. Hij stelt voor hier dezelfde redactie als van de tweede alinea van § 8 te gebruiken. De voorzitter gaat hiermede accoord.

De voorzitter deelt mede, dat in § 10 een regeling moet komen voor de prijzen in de overgangsperiode. Een Frans voorstel hiervoor is bij de uitgereikte stukken. Dit zal nog besproken worden gelijk met artikel 56.

Ten aanzien van § 11 deelt de voorzitter mede, dat men bij het transportvraagstuk geen beslissing op korte termijn moet forceren, daar anders de spoorwegen en moge-

lijk ook de binnenscheepvaart in moeilijkheden komen. Verder dient een veiligheidsclausule te worden opgenomen voor het geval de harmonisatie van de vrachttarieven niet tijdig gereed komt. De heer van Kleffens merkt op, dat lid 1 op blz. 9 onduidelijk is. Hij stelt voor de tekst als volgt te wijzigen "Les discriminations entre les pays de la communauté" etc. Vervallen moet dan het slot van de zin vanaf "entre .....". De heer van Leeuwen sluit zich aan bij de uiteenzetting van de voorzitter en voelt voor het voorstel van de heer van Kleffens, dat hij echter nog wil bezien.

De heer Truijen merkt vervolgens op, dat in § 12, lid 2, vermeld zijn de "sous-produits". De tekst "proposera les mesures nécessaires" lijkt hem zeer vergaand. Dit is vooral voor ons van belang, daar de chemische sector met de Staatsmijnen één bedrijf vormt. Ook de heer Wemmers vindt dit een ongewenste clausule. Gas, pek, kleurstoffen, kunstmest, dat alles leveren wij aan de H.A. uit. Spreker stelt voor deze hele paragraaf te schrappen. In de definitieve periode is geen bemoeiïng met de bijproducten, dus dient deze ook niet plaats te vinden in de overgangstijd. De heer Spaan wijst nog op het voorkomen van vervangingsproducten, welke niet geregeld worden, b.v. tegenover de slakkenwol van de Hoogovens, de steenwol van andere herkomst. De voorzitter deelt mede, dat de Fransen en Duitsers zeer op deze paragraaf staan. Hij verklaart het ermede eens te zijn, dat, indien het onmogelijk zal zijn om de tweede alinea geheel te schrappen, het uitermate gewenst is een scherpe omschrijving van de bijproducten op te nemen. Deze zouden dan beperkt moeten worden tot directe bijproducten (zoals gas bij de mijnen en hoogovenslakken bij de staalindustrie). Producten, die bij een verdere bewerking ontstaan, dienen hier dus niet onder te vallen.

De heer Fagel merkt op, dat in artikel 4 van het Verdrag sub c opgenomen is "accorder" en "imposer", terwijl

in § 12, eerste alinea, één en ander z.i. veel ruimer geformuleerd is met het woord "bénéficier". Na enige discussie neemt de voorzitter het voorstel van de heer Hijzen over om te trachten in artikel 21 een verwijzing naar artikel 4c op te nemen.

Betreffende § 14 inzake de onderhandelingen met derde landen, vraagt de heer van Kleffens of alle onderhandelingen stilstaan, indien er in de Raad van Ministers geen overeenstemming bestaat, of dat op bilaterale basis verder onderhandeld kan worden. Naar aanleiding van de opmerking van de voorzitter, dat een modus moet worden gevonden, merkt de vorige spreker op, dat deze redactie dan niet voldoende is. Z.i. zal moeten worden vermeld, dat afzonderlijke onderhandelingen in dit geval niet zullen worden gevoerd. Evenals de heer Truijen is de Voorzitter het hiermede eens. Hij zal er naar streven, dat vermeld zal worden, dat afzonderlijke onderhandelingen met derde landen uitgesloten zijn.

De heer Truijen vindt § 15 niet erg gelukkig. Ook in het geval, dat wij blijven beneden het tariefcontingent kunnen wij Engels staal b.v. niet reëxporteren naar de Schuman-landen. M.a.w. bij een tijdelijk tekort aan Nederlandse producten kunnen deze bij de uitvoer niet gesubstitueerd worden door gelijksoortige producten uit derde landen. Dit vormt z.i. een grote belemmering voor de handel. Bovendien is het voor bonafide handelaar zeer bezwaarlijk, daar hij de staalsoorten in zijn magazijn sorteert volgens de specificaties en niet volgens de herkomst. Het "engagement" zou hem derhalve voor gewetensbezwaren stellen. Spreker wenst derhalve het "engagement" en "destinées à leur propre marché" uit dit artikel geschrapt te zien. De voorzitter zal dit punt nog eens bezien. Er is echter het gevaar, dat men dan op een minder soepele regeling van de grootte van het contingent zal aandringen.

Naar aanleiding van een opmerking van de heer Spaan zal op blz. 14 in de tweede regel achter "États" worden ingevoegd: "membres".

Tijdens de behandeling van artikel 15 zijn de heren Ingenhousz en Justman Jacob ter vergadering gekomen.

Ten aanzien van § 17 merkt de heer Truijen op, dat deze paragraaf een grote beperking van de transitohandel zal medebrengen. Onze handelaren beschikten over mogelijkheden, welke de Duitsers niet hadden. Zodoende kon uit deze transacties een aanzienlijke deviezenopbrengst ten behoeve van onze betalingsbalans worden verkregen. De voorzitter deelt mede, dat hij de vorige spreker enigermate kan geruststellen. Naar aanleiding van een bespreking met de heer Teppema zal de titel van dit hoofdstuk worden gewijzigd in "Ré-exportations". De transitohandel valt buiten de werking van dit artikel.

De voorzitter gaat er vervolgens toe over de perequatie te bespreken. De ingediende tekst ontmoette in Parijs weinig bezwaren; die van Luxemburg zijn door ter tafel gebracht cijfermateriaal onhoudbaar gebleken. De inschakeling van de H.A. is op verzoek van Nederland uitdrukkelijk vermeld. De additionele compensatie is een sluitstuk. De heer Truijen merkt op, dat niet vermeld is van welke prijs onze bijdrage maximum 1½% zal zijn. De heer Hijzen leest uit een zojuist ontvangen telex voor, dat dit zal zijn "prix moyen départ". De heer Truijen zou dit in de tekst vastgelegd willen zien. Hij maakt verder bezwaar tegen de vermelding van de productiekosten in het eerste en laatste deel van de redactie tegenover de marktprijs onder lid b. De heer Wemmers stelt voor in lid a. in plaats van "coûts de production" op te nemen "tous les éléments des prix", ofschoon ook dit niet duidelijk is.

Naar aanleiding van een opmerking van de heer Spaan geeft de voorzitter toe, dat onder punt c. in de laatste zin na "exportations" het woord "vers" moet worden ingevoegd. De heer Ingenhousz merkt op, dat hij vernomen heeft, dat dit waarschijnlijk de laatste vergadering van de Commissie zal zijn. Hij legt daarop de volgende verklaring af:

"Als vertegenwoordiger van de Nederlandse Staalindustrie "voel ik mij door de loop der gebeurtenissen genoopt de "volgende verklaring af te leggen. Ik heb in de laatste "tijd verschillende malen, zowel in als buiten de Advies- "commissie erop gewezen, dat in de loop der Parijse Schu- "man-onderhandelingen steeds verder is afgeweken van de "oorspronkelijke conceptie en wel in dier voege, dat de "gedachte ener vrije concurrentie van de producenten van "het Schuman-gebied meer en meer verdrongen is door de "gedachte, dat de Haute Autorité op vrijwel elk gebied "regelend zal optreden. De Nederlandse Staalindustrie "deelt dan ook de onlangs van andere zijde geuite vrees, "dat het Schuman-plan zal uitmonden in een hyperdirigisme "van de Haute Autorité.

"Naar mij bekend is, wordt thans in Parijs grote politieke "druk uitgeoefend om de overeenkomst dezer dagen gepara- "feerd te krijgen. De Nederlandse staalindustrie waar- "schuwt met nadruk tegen elk toegeven aan deze druk. De "toestand is immers deze, dat van die artikelen van het "Traité en van de Convention, die doorslaggevend zullen "zijn voor de positie van de Nederlandse Staalindustrie "in de Schuman-pool, geen ontwerp-teksten beschikbaar "zijn. Ik denk hierbij met name aan de artikelen van "het Traité inzake de prijzen, de marktregelende over- "eenkomsten en de fusie e.d. van ondernemingen, en aan "de artikelen van de Convention inzake het schroot en "inzake de prijzen in de transitoire periode. Zolang de "Nederlandse Staalindustrie geen kennis draagt van de "ontwerp-tekst van deze artikelen, moet zij zich haar "oordeel over het gehele Schuman-plan voorbehouden. Ik "herhaal in dit verband mijn vroegere uitspraak, dat de "directe voordelen van het Schuman-plan voor de Neder- "landse Staalindustrie gering zijn, terwijl de directe "nadelen zeer groot en ernstig kunnen zijn. Of zij dit "zullen zijn, hangt in zeer grote mate af van de inhoud, "die gegeven zal worden aan de door mij zojuist vermel- "de artikelen.

"Met de meeste nadruk adviseer ik daarom elke aandrang "om het ontwerp te paraferen alvorens er voldoende ge- "legenheid is geweest, zowel voor de Nederlandse Rege- "ring als voor de betrokken industrieën om het "volledige ontwerp te beoordelen, af te wijzen."

De voorzitter deelt mede, dat hij begrip heeft voor het tweede gedeelte van de verklaring, die de heer Ingenhousz heeft voorgelezen, maar dat hij wel enigszins verbaasd is, dat de heer Ingenhousz het hyperdirigistisch karakter van de H.A. naar voren brengt. Spreker verschilt bepaald van inzicht, daarbij in aanmerking nemende de resultaten, die in de huidige tekst van het verdrag zijn bereikt, vergeleken met de oorspronkelijke opzet, zoals die aan Franse zijde aan ons was voorgelegd.

De voorzitter ziet er geen bezwaar in de verklaring volledig in de notulen op te nemen. Overigens brengt hij met bijzondere klem naar voren, dat bepaalde teksten niet zullen worden aanvaard - om van paraferen maar niet te spreken - zonder dat het bedrijfsleven hierin zou zijn gekend is Met hun belangen zoveel mogelijk rekening gehouden, hoewel soms bij bepaalde onderdelen een andere lijn moest worden gevolgd. Spreker herhaalt zijn reeds vroeger gedane toezegging, dat de nog openstaande belangrijke punten, zojuist door de heer Ingenhousz vermeld, nog aan de betrokkenen voor advies zullen worden voorgelegd.

De heer Wirtz merkt op, dat ook de Mijnen geschrokken zijn van het dirigistische systeem, dat uit de tot nu toe beschikbaar gekomen stukken blijkt. Hij kan zich in grote lijnen met de verklaring van de heer Ingenhousz verenigen.

De heer Wemmers voegde hieraan toe, dat hij wel bezwaar heeft, dat hij de laatste tijd minder ingeschakeld is dan in het begin van de onderhandelingsperiode.

De voorzitter antwoordt hierop, dat over vraagstukken die verband houden met de kolen, de besprekingen de laatste weken veel zijn onderbroken. De inschakeling in Parijs heeft misschien niet plaatsgevonden, maar voortdurend is in Den Haag met de deskundigen overleg gepleegd, niet alleen in de Adviescommissie, maar ook daarbuiten. Spreker voegt hieraan toe, dat de laatste tijd de kolendeskundigen van de andere landen slechts bij uitzondering aan de besprekingen te Parijs hebben deelgenomen.

Voor staal daarentegen was er alle aanleiding om op verschillende punten contact met de Nederlandse staaldeskundigen te Parijs te onderhouden, hetgeen ook bij voortduring het geval is geweest.

Hierna wordt de vergadering gesloten.

1 Februari 1951.